

Spørsmål til budsjettet

1. For bydrift og infrastruktur beskrives en reduksjon på 2 mill på byggvedlikehold. Under samme område ligger det en økning på 2 mill til vedlikehold. Hva ligger i disse tallene?

Svar: Det var i strateginotatet i juni lagt inn en økning på 2 mill.kr for byggvedlikehold, men dette ble kuttet i budsjettforslaget da man ikke fant rom for økningen.

Dette fremstår som en reduksjon på 2 mill. kr, selv om det i praksis er bortfall av en planlagt styrking.

Konsekvensen er allikevel at etterslepet fortsetter å øke, nødvendige tiltak skyves frem i tid, og risikoen for større skader og vesentlig høyere framtidige kostnader øker. Dersom denne trenden ikke brytes, vil dette gi redusert funksjonalitet i byggene over tid og kunne resultere i alvorlige HMS avvik.

2. Hvilke konsekvenser vil et kutt på 1,5 millioner til vegvedlikehold?

Svar: Enhet VPI har i de siste 3 ½ årene jobbet svært hardt for å redusere kostnader, drive nytenking og effektivisere vegvedlikeholdet. Dette har blitt lagt merke til, spesielt med tanke på hvor lite personellressurser både administrativt og i driften vi har.

Enheten har redusert et driftsunderskudd på -9,3 mill i 2022 til -0,170 mill i 2024

I den delen av Tronheimsregionen som deler mest på belastning og mengde trafikk (Melhus, Trondheim, Malvik og Stjørdal) bruker vi minst kroner per kilometer.

Se tabell for KOSTRA 2024:

	Netto driftsutgifter til kommunale veier og gater per km (kr)
	2024
5001 Trondheim - Tråante	458 226
5028 Melhus	365 055
5031 Malvik	246 610
5035 Stjørdal	213 847

Dette ser man også om man sammenligner med kommuner/ byer med lignende beliggenhet og kompleksitet i infrastruktur/ storbynærhet som Stjørdal:

	Netto driftsutgifter til kommunale veier og gater per km (kr)
	2024
3240 Eidsvoll	246 695
3403 Hamar	294 913
3907 Sandefjord	223 048
1108 Sandnes	243 582
1506 Molde	202 358
5035 Stjørdal	213 847

Vi har nå kommet dit at vi opplever at hvert trinn vi tar for å gjøre oss mer effektive og dra ned kostnader medfører to ting:

1. Mindre og mindre kostnadsinnsparing, da mange av de store gevinstene er hentet inn og kravene til utførelse må følges.
2. At vi prioriterer vegvedlikeholdet går i større og større grad utover evnen vår til saksbehandling og kapasitet til å følge opp rollen som vegmyndighet.

Konklusjonen blir at et kutt på 1,5 mill i 2026 til vegvedlikehold vil tvinge oss til redusere/ stanse kritisk vedlikehold til et nivå der standarden på våre veger raskt vil reduseres og etterslepet vil øke raskt uten at vi vil kunne ha kontroll med dette. Å gi en mer detaljert konsekvensutredning vil ta tid, da dette vil innebære kutt og ikke reduksjon i vedlikehold.

3. Hvor stort er dagens etterslep på vegvedlikehold?

Svar: Som en del av jobben med å redusere kostnader, drive nytenking og effektivisere vegvedlikeholdet de siste årene, har vi kommet godt i gang med å få oversikt over tilstand og omfang av vår infrastruktur. Dette for å i størst mulig grad utføre kvalitativt vedlikehold, ikke emosjonelt vedlikehold slik at ressursene blir brukt på riktig tiltak til riktig tid. Dette har samtidig medført at vi er blitt klar over vesentlige utfordringer med infrastrukturen, samt hvor stor belastning denne utsettes for i Trøndelags nest største by.

I veirapport for 24/25 kan man se at vedlikeholdsetterslepet er beregnet til 69,7mill kroner. Dette gjelder i hovedsak for asfalterte veger. Det er også viktig å legge merke til tallene fra 23/24 i rapporten som var basert på første beregning, uten innhenting av kvalitative data kun beregning. Da var etterslepet beregnet til 39,4 mill.kr. Så dette viser at jo mer kontroll vi har jo bedre kan man beregne behov og innsats.

Grusveger er vanskeligere i tilstandsberegne, men man kan anta ut fra vår drift og kjennskap at vi har ett vedlikeholdsetterslep på ca 5-7 millioner for forsterkning, grøfting og stikkrenner.

Det finnes lite faktabaserte tall å legge seg på før dette, ettersom vi inngikk samarbeidet med SWECO i 2023, og det var først i 24 vi startet med systematiske målinger av bæreevne og tilstand samt å registrere objekter for å få oversikt over total veg oversikt.

For bruer og kulverter har vi et estimert vedlikeholdsetterslep på 2.745.000 etter hovedinspeksjoner i 2025, der vi også har to Gang og sykkelbruer (Stokkan og Fosslia) over Ringvegen som bør vurderes erstattet. Ukjent kostnad, men stor.

4. Hvilke konsekvenser for kvaliteten i omsorgstjenestene gir en senere innføring av EPJ?

Svar: Senere innføring betyr at ruteplanleggingsverktøyet for hjemmebaserte tjenester også blir utsatt. Dette verktøyet forventes å frigjøre tid til pasientoppfølging, noe som vurderes helt nødvendig.

Ingen ytterligere konsekvenser. Vi har et journalsystem i dag og det vil fungere helt til vi går over til nytt system januar 2027. Eventuelt vil det gamle systemet kunne brukes lengre. Vi ligger i samme tidsløype og med samme type prosess/ krav til system som over 200 kommuner i Norge. Vi er 22 kommuner, med Stjørdal, Malvik, Steinkjer og Orkland i spissen, som er i rute på EPJ-prosjektet som er lagt opp i tråd med nasjonale føringer/ IT-strategier for denne type anskaffelser.

5. Hvor mange ledige rom finnes i omsorgsbygg i dag, og hvilken merinntekt ville vi hatt hver måned med full oppdekning?

Svar: Per i dag er det 6 ledige plasser ved Lånke bosenter, og antallet vil snart øke til 8. Plassene er særlig tilpasset personer med lavt omsorgsbehov, og kan ivaretas gjennom ambulerende tjenester. Vi ser imidlertid at bosenteret ikke oppleves like attraktivt som tidligere ordninger. Dette kan henge sammen både med nivået på husleien og med innholdet i det tilbudet som følger med en bosenterplass.

Den 05.03.2020 i sak 80/2020 kommunestyre vedtok bemanningsplan og budsjett for Stjørdal Helsehus å flytte korttidsavdelingen fra Lånke bosenter til Stjørdal Helsehus. Bemanningen ble flyttet fra Lånke bosenter til Stjørdal Helsehus og plassene i Lånke ble lagt ned.

Det er 6 plasser på Halsen sykehjem som står tom etter flytting av avlastningsenheten til Fosslia i 2023. Det er ikke midler til å bemanne disse plassene pr. i dag.

Fosslia omsorgssenter har 8 ledige plasser som er tenkt åpnet september 2026.

I sak 13/2025 om fremtidig drift av VR DMS og PS 12-2025 om dekning av inntektstap på 10 millioner kroner ble det vedtatt å stenge 4 korttidsplasser midlertidig fra 1.1.2025 ifra korttid og rehabiliteringsavdeling og fra 1.1.2026 er det vedtatt å stenge ytterligere 4 plasser på DMS.

Det er 2 ledige leiligheter i aktivitetshuset Y5.

Når det gjelder kostnader knyttet til ledige rom, er dette noe enhet bygg har bedre oversikt over enn helse- og velferdskontoret. Det påløper tomgangsleie, særlig med tanke på Lånke bosenter og Y5. Dersom leilighetene skulle tas i bruk til pasienter med behov for oppfølging, ville det samtidig medført utgifter i form av ressurser og bemanning.

6. Hvordan har utviklingen i totale overliggerdøgn på sykehusene de siste 4 årene i dager og kostnad for kommunen?

Svar:

Overliggerdøgn på sykehus:

	2022	2023	2024	2025 (per okt)
Antall døgn	132	215	67	201
Kroner	700 392	1 184 220	384 915	1 199 504

Økningen i kostnader knyttet til overliggerdøgn i 2023 og inneværende år kan forklares med omstillingsprosesser der enkelte avdelinger og plasser er lagt ned, samtidig som nye tilbud er etablert med endret innhold. I år har driften ved Lånke bosenter blitt omstilt, og fire korttidsplasser ved helsehuset er avviklet. Dette har medført en økning i antall overliggerdøgn, ettersom man ikke har fått til en tilsvarende "rollover" på korttidsplassene. Pasienter som ellers kunne vært overført til kommunen for oppfølging blir dermed liggende lenger på sykehus. Lånke bosenter er ikke tilpasset pasienter med høyt omsorgsnivå, og dersom brukere får økte behov må de få et annet tilbud før de eventuelt kan flytte tilbake til bosenteret.

7. Hvordan benyttes bosentrene som et «(..)omsorgstilbud i påvente av en institusjonsplass» (iht. Kommunestyrevedtak 19.06.2025) og hvilke ressurser er avsatt til dette?

Svar: Bosentrene benyttes som et omsorgstilbud for brukere og pasienter i påvente av institusjonsplass, i tråd med kommunestyrevedtaket av 19.06.2025. Brukere som bor ved et bosenter blir ivaretatt ut fra sitt individuelle behov, på samme måte som de som mottar ambulerende tjenester i egen bolig.

Bistandsbehovet vurderes fortløpende, og det kan tildeles korttids- eller institusjonsplasser, eller settes inn ekstra ressurser dersom situasjonen endrer seg. Institusjonsplasser er et knapphetsgode, og det vurderes derfor alltid om pasientene kan ivaretas i egen bolig eller ved bosenteret før langtidsplass tildeles. Ressurser knyttet til økt omsorgsnivå vurderes og tilpasses av de enhetene pasienten oppholder seg i, slik at tilbudet kan justeres etter behov.

8. Hva er nettobesparelsen ved en utsettelse av det nye bo- og velferdssenteret hensyntatt ekstrakostnader ved ineffektiv drift og andre kostnader som overliggerdøgn på sykehus?

Svar: Viser til Strateginotatet 2026-2029, hvor beregninger for årlige kostnader knyttet til nytt bo- og velferdssenter er beregnet. Årlige finanskostnader (renter og avdrag) er anslått til ca. 30 mill. Det er da ikke tatt høyde for finansutgifter knyttet til erstatningsboliger for Yrkesvegen 6, og eventuelt andre erstatningsløsninger. Finansutgiftene ved erstatningsboliger er grovt anslått til 5 mill. årlig. Ved full drift er økte driftskostnader anslått til å øke med om lag 70 mill. Overstående kostnadsøkninger summerer seg til om lag 105 mill. Det er da ikke tatt høyde for økte FDV-kostnader, som følge av økt antall kvadratmeter og trolig mer teknisk infrastruktur. Følgelig vil en utsettelse skyve denne kostnadsøkningen fremover i tid, og 105 mill. kan i så måte ansees som årlig besparelse ved utsettelse.

Demografisk utvikling vil, gitt uendret institusjonskapasitet, sette økt trykk på eksisterende tjenestetilbud. En naturlig konsekvens av dette vil være økte lønnsutgifter (høyere gjennomsnittlig omsorgsnivå) og økte utgifter knyttet til overliggere på sykehus. Netto besparelse med å utsette nytt bo- og velferdssenter må derfor antas å være avtagende i lengre tidsperspektiv.

9. Hvilke konsekvenser får en reduksjon på 4 mill til barnehagene?

Svar: Kuttet er knyttet mot styrkingsvedtak som føres på funksjon 211. Reduksjon i antall vedtak og redusert netto utgift i form av økt særskilte tilskudd fra IMDI.

10. Vil skolene få tilstrekkelige budsjettmidler i 2026 for å ivareta lærernormen tross kutt på 4,5 mill.?

Svar:

I budsjettet legges det til grunn en nedgang i antall elever beregnet til 84. Hvis en sammenligner med antallet elever som er bosatt i kommunen, og som ligger til grunn for overføringer fra staten, så får vi neste år en nedgang på 51 elever sammenlignet med dagens elevtall.

På grunn av en del bevegelser inn og ut av kommunen, flytting innad i kommunen og flytting inn og ut av private skoler, så kan vi ikke pr. nå fastslå om dette er et riktig tall og hvordan endringene blir på skolenivå.

Fordelingen av skolebudsjettet 2025/26 viste at 41 % av pengene gikk til ordinær undervisning. Det medfører at endringen i antall årsverk til ordinær undervisning blir $8000000 \cdot 0.41 / 850000 = 3,86$. Hvis vi forholder oss til lærernormen, kreves det i gjennomsnitt 1,1 årsverk å sikre at en elevgruppe til enhver tid har en lærer. For å redusere 3,86 årsverk må det forsvinne 3,5 elevgrupper. I gjennomsnitt består disse gruppene av 18 elever. 3,5 gruppe tilsvarer da 63 elever.

De øvrige årsverkene som må reduseres for å nå budsjettet, må da hentes på de øvrige postene skolebudsjettet, ITO – individuelt tilrettelagt opplæring for elever som ikke har utbytte av det ordinære tilbudet, drift, PA – personlig assistanse, ledelse, særskilt språkopplæring og mottakstilbud, og avtalefestede oppgaver. Det er ikke mulig å redusere alle disse postene lineært, så da må noe mer tas på lærernorm, men det er ikke mulig å beregne denne effekten.

Når det brukes gjennomsnittstall til beregninger, betinger det f.eks. at det forsvinner like mange elever fra hvert trinn. En ungdomsskoleelev og en barneskoleelev er 30 % dyrere å drifte i ordinær undervisning, enn en elev på mellomtrinnet. Fordelingen av elevene har derfor stor betydning for hva den reelle effekten blir. Tallene som ligger til grunn for overføringen fra Staten til Stjørdal kommune er basert på at antall barneskoleelever går ned med 71 og antall ungdomsskoleelever øker med 20.

Lærernorm beregnes ut fra gjennomsnittet på hovedtrinnene. På barneskolene har vi 1.-4. og 5.-7. trinn og på ungdomstrinnet 8.-10. trinn. Med 10 barneskoler og 3 ungdomsskoler blir dette til sammen 23 grupper vi beregner lærernorm for. Av disse gruppene er det innværende år 9 som har større lærertetthet pga. at gjennomsnittlig gruppestørrelse er lavere enn lærernormstallet. Disse gruppene kan ikke ha reduksjon i antall årsverk selv om antall elever går ned. Det betyr at nedtrekket må tas på de skolene som har større gjennomsnittlig klassestørrelse enn lærernormstallet. De nyeste tallene viser at vi ikke vil klare å ta inn nedtrekket ved å redusere bemanningen i takt med antall elever. Når vi i tillegg legger til at ikke alle skolene vil kunne ta sin del, må vi enten bryte lærernormen på de skolene som har utover en lærer pr. klasse eller finne andre steder å ta nedtrekket. I praksis betyr det på produksjon av vedtakstimer. Her ligger det allerede et ambisiøst nedtrekk på 5 millioner i budsjettforslaget.

Hvis vi ikke greier å få ned produksjonskostnadene til vedtak med økonomisk virkning på 5 millioner må vi enten fire på kvaliteten på vedtaksproduksjonen og/eller svekke lærernormen. En evt. svekking av lærernormen må i sin helhet tas av de 14 gruppene som har lærertetthet utover en lærer per klasse. De skolene

som i sin helhet ikke vil bli berørt er Elvran, Forradal, Haraldreina og Skjelstadmark.

11. Hvordan er budsjettforslaget på ITO (individuell tilrettelagt opplæring) utarbeidet sett i lys av forvaltningsrevisjonen som peker på at det ikke finnes en «overordnet plan eller rutiner i kommunen for hvordan vurderingene av elevens utbytte av opplæringen skal gjøres.»?

Svar:

Budsjettforslag på å kutte 5 mill. pga. forventede reduserte utgifter til ITO, er satt ut fra en forventning om resultatet av arbeidet med å få ned behovet for ITO samt kravet om en mer effektiv produksjon av vedtakene. Om denne forventningen er riktig eller ikke, vet vi ikke før budsjettfordelingsprosessen er ferdig i april 2026.

Forvaltningsrevisjonens etterlysning av en overordnet plan for å vurdere elevens utbytte betyr ikke at skolene ikke følger med på elevenes kompetanseutvikling. Hovedpoenget med å styrke dette arbeidet, er å bli enda flinkere til å fange opp elever som har lavere kompetanseutvikling enn ønsket, for å kunne sette inn tiltak raskt. Hvordan skolene skal agere når de mener de har elever som ikke har tilfredsstillende utbytte er på plass. Det er derfor ingen direkte sammenheng mellom budsjettallet og den påpekte mangelen i revisjonsrapporten.

12. Hvilke konsekvenser får de foreslåtte kuttene til ITO (individuell tilrettelagt opplæring)?

Svar:

Konsekvensene av de foreslåtte kuttene vil være endret organisering av det spesialpedagogiske tilbudet som blir gitt. Mer gruppering og mindre produksjon av timer en til en.

For å kunne gruppere mer, er det en forutsetning at det er flere elever med tilsvarende behov som kan grupperes sammen. På de minste skolene er det mindre sjanse for at dette er mulig. På de større skolene avgjøres muligheten for gruppering av hvor du setter grensen for tilsvarende behov. Hvis vi ikke greier å redusere kostnadene på en akseptabel måte, må det gjøres en vurdering av om noe av nedtrekket heller må tas ved å svekke lærernormen på de skolene som har utover en lærer pr klasse. (Skoler med større klasser en minstekravet til lærernorm)

13. Hvordan skal leirskoletilbudet gjennomføres neste år, og til hvilken kostnad?

Svar:

Leirskoletilbudet vil bli gjennomført i perioden mai/juni, og da i området Elvran-Hegra. Leirskolen vil bli bemannet av lærere som har riktig kompetanse, og alle skolene sender med ansattressurser som kjenner elevene. (Samme organisering som det vi kjøpte tidligere). Innholdet i tilbudet vil bli planlagt i detalj, og informasjon til elever og foreldre/foresatte vil bli gitt i egne møter med hver enkelt skole på nyåret. Kostnaden på tilbudet er ikke kjent pr. d.d.

14. Hvordan vil behovet for økte tjenester fra Fides IKS utvikle seg fremover, og hvilke kostnader vil dette medføre dersom behovet skal imøtekommes.

Svar: Behovet fremover er beskrevet i sak PS 125/2025, som ble behandlet i kommunestyret 20.11.2025:

Det forventes at 20 personer med stor sannsynlighet vil ha behov for tilbud ved aktivitetssenteret de neste årene. 11 personer kan ha samme behov, men her må det gjøre nærmere kartlegginger av den enkelte. Ytterligere 10 personer vil ha behov for tilbud ved Fides, men også her må det gjøres nærmere kartlegginger av den enkelte. Dette vil si at 20 personer vil ha behov, mens 21 personer kan ha behov. Foreløpige kartlegginger tyder på at disse vil ha behov for tettere bemanning, mer variasjon i tilbudet, samt skjerming. Dette er forhold som øker kostnadene. Saksframlegget beskriver dessuten følgende:

“Dersom det blir vurdert å imøtekomme det økende behovet, vil det også medføre økte overføringer til Fides IKS. Det må i tilfelle gjøres nærmere økonomiske beregninger, basert på behov og utfordringsbildet hos aktuelle brukere. Dette krever også grundige avveininger når det gjelder øvrig tjenesteyting, da det kan få negative konsekvenser for andre tjenesteområder.”